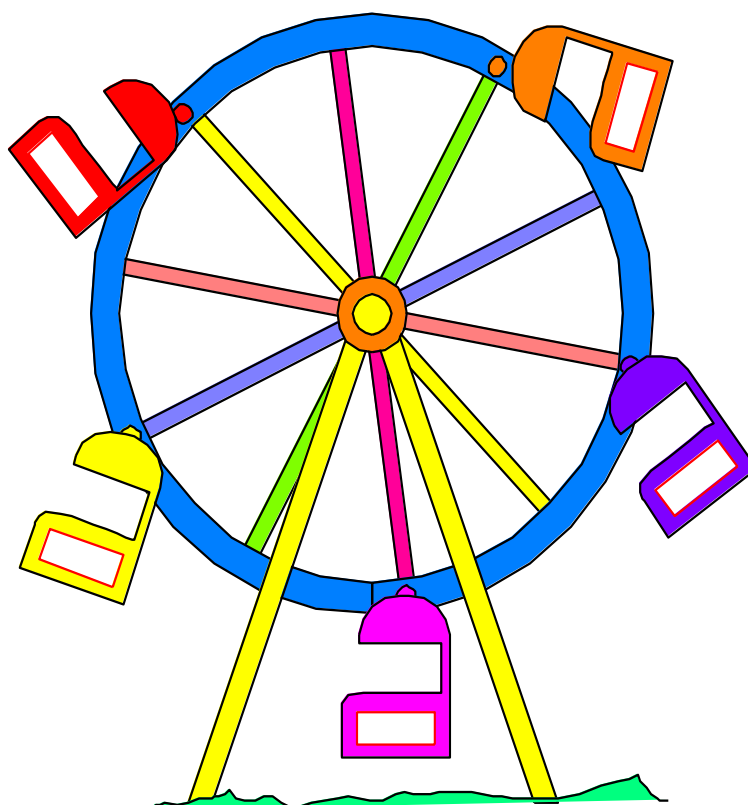

Základní škola a Mateřská škola Litvínov – Janov, Přátelství 160, okres Most
tel. číslo: 476 742 362, www.zsjanov.cz, e-mail: reditel@zsjanov.cz

„POHÁDKOVÝ KOLOTOČ“

Školní vzdělávací program přípravné třídy

Motto: „Ten náš dětský kolotoč projel celý svět. A teď by chtěl, kloví proč, všechno dětem vyprávět. A tak hračky na chvíli pro vás děti oživí.“

Obsah:

1. Obecná charakteristika	3
2. Organizace výchovného a vzdělávacího procesu v přípravné třídě	4
3. Výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy	6
4. Dítě a jeho tělo	7
5. Dítě a jeho psychika	9
5.1 Jazyk a řeč	9
5.2 Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie	10
5.3. Sebepojetí, city a vůle.....	11
6. Dítě a ten druhý	13
7. Dítě a společnost	14
8. Dítě a svět.....	16
9. Podmínky vzdělávání v přípravné třídě:	17

1. Obecná charakteristika

Obec – zřizovatel školy zřizuje se souhlasem Krajského úřadu přípravné třídy základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj. Přípravnou třídu je možno zřizovat, pokud v ní bude vzděláváno nejméně 7 dětí. Naplňuje se do počtu 15 dětí, se schválenou výjimkou zřizovatele do 18 dětí.

O zařazování dětí do přípravné třídy rozhoduje ředitelka školy na základě žádosti zákonného zástupce dítěte a na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Jestliže je přípravná třída zřízena při základní škole, počítá se do doby vyučování 20 vyučovacích hodin rozdělených na kratší časové úseky se střídáním činností podle potřeb dětí. Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují.

K dokumentaci se používá dokumentace pro mateřskou školu. Na konci školního roku se stručně slovně zhodnotí, s jakým výsledkem dítě přípravnou třídu absolvovalo. Děti nedostávají vysvědčení, na konci přípravné třídy obdrží např. „Pochvalný list“ nebo jiné obdobné osvědčení o návštěvě této třídy.

Úloha pedagoga v přípravné třídě

Pedagog by měl být schopen tento školní program realizovat ve třídě dětí, a to tak, aby – v úzké vazbě s rodiči – umožnil všem dětem optimálně rozvinout všechny předpoklady a pomáhal jim utvářet si pokud možno vstřícný a pozitivní vztah ke škole.

Pedagog musí vnímat celou osobnost dítěte, získat je ke spolupráci, přesvědčit je a dovést k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí.

Pedagogové by měli ke své práci přistupovat samostatně, tvořivě, se zdravou mírou sebevědomí a osobní odpovědností. Musí pracovat sami na sobě, aktivně se učit potřebným dovednostem, vyměňovat si zkušenosti, seznamovat se s novými poznatky.

Včasné vzdělávání dítěte, stejně tak jako jeho včasný vstup do širšího společenství, má pro dítě a jeho rozvoj i pro jeho pozdější vzdělávání, společenské začlenění a uplatnění v době jeho dospělosti značný význam.

Vzdělávací působení vychází z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dětí a ze znalosti jejich aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace. Je třeba, aby se každému dítěti dostalo podpory, péče a stimulace v míře, kterou individuálně potřebuje a v kvalitě, která mu vyhovuje.

Dítě se učí především na základě své interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností. Činnosti jsou proto založeny na přímých zážitcích dítěte, vycházejí z jeho samostatné činnosti, z dětské zvědavosti a potřeby objevovat. Je důležité poskytovat dostatek prostoru pro spontánní aktivity a dětské plány a zajišťovat dětem dostatečnou možnost projevovat se, bavit se i zaměstnávat přirozeným dětským způsobem.

Pedagog působí jako ten, kdo příznivě ovlivňuje prožívání i učení dítěte, jeho aktivitu a výkonnost. Každé dítě dostatečně stimuluje v jeho rozvoji, citlivě podněcuje jeho chuť k učení a pozitivně je motivuje k dalšímu úsilí. Iniciuje vhodné činnosti, připravuje prostředí a nabízí dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem. Nezbytnou součástí práce pedagoga je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci.

2. Organizace výchovného a vzdělávacího procesu v přípravné třídě

Výchovný a vzdělávací program pro přípravnou třídu je zpracován do oblastí učiva. Učivo v těchto oblastech je rozpracováno orientačně. Rozhodující jsou vždy individuální možnosti a schopnosti dětí, jejich tempo zvládnutí požadavků.

S dětmi je třeba postupovat takovým tempem, aby je práce v přípravné třídě zaujala a zároveň v co největší míře napomáhala jejich rozvoji. Přípravná třída je obdobím, které musí dětem ponechat dostatek času a prostoru, aby se mohly postupně seznámit s novou situací, tj. přizpůsobit se a přivyknout všem změnám (nové roli, nové společnosti, novým požadavkům, časovému řádu). Organizace i program přípravné třídy jsou maximálně přizpůsobeny vývojovým a jazykovým možnostem dětí a jejich potřebám.

Na samém počátku přípravné třídy je třeba velké trpělivosti, děti je často nutné učit i těm nejzákladnějším návykům. K navázání kontaktu bývá využíván maňásek. Začíná se obvykle s hygienickými návyky a přizpůsobením se kolektivu. Pomalu se přechází k didaktickým a konstruktivním hrám, při kterých děti hravou formou pochopí daný úkol a snáze jej zvládají. Všechno má ve třídě své místo, svůj řád, a tím si děti lépe zapamatují, co kam patří a k čemu co slouží.

Pro práci v přípravné třídě je velmi důležité vytvoření příjemného prostředí a radostného ovzduší, aby děti odcházely domů s pocitem uspokojení ze dne prožitého ve škole a těšily se na každý další den.

K plnění výchovných a vzdělávacích úkolů je zapotřebí využívat všech, i netradičních metod a forem výuky, děti je třeba v co největší míře motivovat, vzbuzovat jejich zájem o zadaný úkol a jeho dokončení. Jednotlivé činnosti jsou do programu zařazovány promyšleně, s ohledem na rovnováhu psychického zatížení dětí – střídání živějšího pohybu s klidnou prací u stolečků, náročnějších činností s méně náročnými. Délku vyučovací jednotky (zaměstnání) si určuje učitel podle toho, co je předmětem činnosti, podle stavu pozornosti dětí či jejich únavy. Na konci přípravné třídy by měly být děti schopny soustředění asi na 20 minut. Každé dítě je třeba také často chválit a umožnit mu prožít uspokojení z dobře vykonané práce. Od učitele vyžaduje práce v přípravné třídě nejen velkou trpělivost, ale i značnou pedagogickou tvořivost. Jeho role spočívá především ve vytváření motivujícího a stimulujícího prostředí.

Navázání kontaktu s rodinou a získání její důvěry je velkým přínosem pro práci v přípravné třídě a pro vzdělávací dráhu dětí. Učitel se musí stále snažit o kontakt s rodinou, vzbudit u rodičů zájem o výsledky činnosti dětí, jejich úspěchy i problémy. Rodiče jsou seznamováni s možnostmi, jak mohou svým dětem pomoci, a to prostřednictvím všech způsobů, které se učiteli podaří realizovat, ať už jsou to návštěvy v rodinách, návštěvy rodičů ve škole při vyučování nebo besídkách či jiných společných akcích, výletech, schůzkách rodičů, aj. rodiče by měli nabýt přesvědčení, že učitel má opravdový zájem o rozvoj jejich dítěte a že docházka do přípravného ročníku je pro jejich dítě přínosem.

Cíle a prostředky

Cílem přípravné třídy je systematicky připravovat děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí k bezproblémovému začlenění do vzdělávacího procesu od 1. ročníku základní školy a předcházet tak u nich případným neúspěšným začátkům ve školní docházce, které by mohly ohrozit průběh jejich dalšího vzdělávání a tím i jejich perspektivy v dalším životě.

Stanoveného cíle se dosahuje uplatňováním nejrůznějších výchovně vzdělávacích prostředků, které svým obsahem i formou odpovídají stupni vývoje dětí. Základem je organizovaná činnost dětí, různé druhy her (didaktické, konstruktivní, soutěživé), rozhovor, učení, vycházky, pracovní, pohybové, hudební a výtvarné činnosti.

Školní vzdělávací program je realizován tak, aby v úzké vazbě s rodiči umožnil všem dětem optimálně rozvinout všechny předpoklady a pomáhal jim utvářet pozitivní vztah ke škole. Je třeba vnímat celou osobnost dítěte, získat jej ke spolupráci a dovést k citovému prožívání vztahů k okolí.

Je třeba vycházet z pozorování a uvědomění si aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace, aby se každému dítěti dostalo podpory a péče v míře, kterou individuálně potřebuje.

Je nutné poskytovat dostatek prostoru pro spontánní aktivity a dětské plány a zajistit dostatečnou možnost projevit se, bavit se i zaměstnávat přirozeným dětským způsobem.

3. Výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy

Obsah školního vzdělávacího programu přípravné třídy je strukturován do oblastí, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení.

Interakční oblasti: biologická
 psychologická
 interpersonální
 sociálně – kulturní
 environmentální

od nich jsou odvozeny oblasti předškolního vzdělávání, které jsou v rámcovém programu nazvány:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

Tyto oblasti vzdělávání jsou, stejně jako oblasti interakční, činně propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek, v životní skutečnosti nedělitelný.

Obsah jednotlivých oblastí se prolíná, prostupuje, vzájemně se podmiňuje, dílčí cíle i dosahované kompetence dítěte na sebe navazují a vzájemně se doplňují, na některých místech pak i částečně překrývají. V rámci různých oblastí se tak přirozeně mohou, i když zpravidla i v jiných souvislostech, opakovat.

4. Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

Specifické vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, pohyblivosti, dýchání, apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů

Očekávané kompetence:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se v skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem, apod.)

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky (zvládat osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat, apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě, pod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda) a co mu škodí (škodlivé látky a vlivy, nezdravé návyky a závislosti, nemoci, úrazy, nebezpečí hrozící v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi, neznámými věcmi či jevy, apod.)
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem, apod.)

5. Dítě a jeho psychika

Záměrem vzdělávání v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“:

1.1 Jazyk a řeč

1.2 Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

1.3 Sebepojetí, city a vůle

5.1 Jazyk a řeč

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslechu) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka

Očekávané kompetence:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

- vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- vést rozhovor (poslouchat, nehovořit, je-li třeba, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty
- sledovat očima zleva doprava
- rozlišovat některé symboly, porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- rozlišovat a znát některá písmena a číslice
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky

5.2 Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování, apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi

Očekávané kompetence:

- vnímat všemi svými smysly

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet a to, o čem přemýšlí, také vyjádřit
- zaměřovat se nato, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, řadit a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, méně, tejně, první, poslední, apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod. v prostoru i v rovině), částečně se orientovat i v čase
- řešit kognitivní problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, vymýšlet „nápady“
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)

5.3. Sebepojetí, city a vůle

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)
- rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci

Očekávané kompetence:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- odhadovat, na co stačí a co zvládne, postupně si uvědomovat své nedostatky, přiznávat si chybu
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit, co započalo
- poslouchat a plnit smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, přistupovat na vysvětlená a pochopená pravidla
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací)

6. Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávání v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (v rodině, v dětské herní skupině, v přípravné třídě)
- vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Očekávané kompetence:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor, přijmout jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním dělit o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

- vnímat, co si druhý přeje či co potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či dítěti s postižením, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

7. Dítě a společnost

Zaměřením vzdělávání v oblasti sociálně – kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty a podílet se na utváření společenské pohody.

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, podílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních
- vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění

Očekávané kompetence:

- uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

- adaptovat se na prostředí školy i jeho běžné proměny (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se názoru skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a nesmí (nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neubližovat, neponižovat, neposmívat se druhým) a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v přípravné třídě, na veřejnosti)
- odmítat společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu) a bránit se jeho důsledkům, vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají
- chovat se slušně a zdvořile k dospělým i k dětem, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- zacházet šetrně s hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit je (říci, co se mu líbí či nelíbí, co je baví či nebaví a proč apod.
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

8. Dítě a svět

Záměrem vzdělávání v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Specifické vzdělávací cíle:

- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám
- rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí
- rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané kompetence:

- osvojit si elementární poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o přírodě a přírodních jevech, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí
- orientovat se bezpečně v okolním prostředí, resp. v okolí domova, v prostředí a okolí školy, v obci (ulice, doprava, obchody, lékař a další důležité instituce apod.), všimnout si rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí
- osvojit si elementární poznatky o místě, ve kterém žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách, o zeměkouli, o vesmíru apod.

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí apod.), tak i svět lidí (tělesné, zdravotní, a rasové, etnické, jazykové, národnostní jiné rozdílnosti)
- porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsob, jakým se chová a žije, ovlivňuje jeho vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, neničit okolí, neubližovat živým tvorům apod.)
- uvědomovat si, co je nebezpečné (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami, přírodní a povětrnostní jevy, technické objekty a jevy a další situace, s nimiž se dítě může setkat), odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

9. Podmínky vzdělávání v přípravné třídě:

Materiální:

- dostatečně velké prostory
- prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí
- dětský nábytek
- tělocvičné nářadí, náčiní
- didaktické pomůcky
- vybavení hračkami, pomůckami, materiálem a doplňky
- televize, video, radiomagnetofon, PC
- děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí

- prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli je shlédnout i jejich rodiče

Životospráva:

- pravidelný rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci
- pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor

Psychosociální:

- děti a dospělí se cítí v prostředí přípravné třídy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně
- pedagogové respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace...). Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neerotizovány spěchem a chvatem.
- všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné.
- pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, dostatečně chválí a pozitivně hodnotí
- ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě.
- dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro ně kamarádským společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.
- pedagog se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí)

Organizační:

- pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání
- děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí

- veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem, atd.
- jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých i větších skupinách
- plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí
- dětem je poskytován dostatek času k osvojování nejzákladnějších hygienických návyků a přizpůsobení se režimu a kolektivu

Personální:

- pedagogové splňují podmínky stanovené zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, splňují odbornou kvalifikaci
- pedagogové mají zájem o svůj další odborný růst, soustavně se dále vzdělávají
- pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem

Spoluúčast rodičů:

- ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat
- pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí
- rodiče mají možnost podílet se na dění v přípravné třídě, účastnit se různých programů
- rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v přípravné třídě děje
- pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení

Evaluace a hodnocení

- umožňují zlepšovat, resp. optimalizovat kvalitu pedagogických činností i podmínek, za kterých vzdělávání v přípravné třídě probíhá
- pro vzdělávání v přípravné třídě a jeho kvalitu je důležité hodnocení individuálních výsledků dětí. Je nutné, aby pedagog věnoval pozornost každému jednotlivému dítěti, průběžně sledoval jeho rozvoj a hodnotil jeho postup v učení i ve

vzdělávání. Může tak včas zachytit nedostatky či nerovnoměrnosti, popř. i další odlišnosti a další vzdělávání dítěte těmto zjištěním včas přizpůsobit

- individuální hodnocení má zvláštní význam i pro počátky sebehodnocení dítěte
- je prospěšné, aby pedagog vhodným způsobem hovořil s dítětem o pokrocích, kterých dosahuje. Dítě tak snadněji chápe, jak jej vidí dospělí a co se od něho očekává; může tak lépe poznat své možnosti a ovlivňovat své učení a vzdělávání.
- rozvoj a osobnostní pokroky dítěte by měly být dokumentovány

Spolupráce s ostatními součástmi školy, s dalšími institucemi a organizacemi

- s mateřskou školou Školská 104 Litvínov – Janov „Sluníčko“
- s mateřskou školou Gluckova 136 Litvínov – Janov „Paraplíčko“
- se školní družinou
- s třídami 1. stupně základní školy
- se školním psychologem
- s Městskou policií Litvínov

Akce přípravné třídy

- poznávací výlety do přírody s ekologickým zaměřením
- zvyky a obyčeje v průběhu roku (velikonoční, vánoční...)
- karneval
- návštěva divadelních představení
- poznávací zájezdy
- Den dětí
- projektové dny

Zájmové kroužky pro děti přípravné třídy

Kroužky napomáhají rozvoji aktivního využívání volného času, rozvoji zájmů a zálib, rozvoji nadání jednotlivých dětí

- Šikovné ruce
- Pilná včelka
- Informatika
- Zdravotní cvičení, jóga pro děti

Co by měl znát předškolák

Řeč

- reprodukovat říkadla a písně

- správná výslovnost
- vyjadřovat se jednoduchou větou
- umět správně pojmenovat věci a jevy ze svého okolí
- umět naslouchat
- běžná antonyma a homonyma
- pěstovat smysl pro rým a rytmus
- reprodukce rytmu – vytřukávání jednoduchých sestav
- jednoduché dramatizovatelné texty
- přednes kratší básně
- vyprávění – správný slovosled
- hádanky
- vnímat krásu textu
- hádanky – samostatně řešit
- rozlišit vtip a skutečnost
- hříčky, „jako“
- izolace první hlásky (na co slovo začíná)
- dělení slov na slabiky, dlouhé, krátké
- souvislé vyjadřování
- sluchové rozlišení hlásky na konci slova
- básně s různou tematikou
- modulace hlasu
- změna hlásek ve slově (kluk – luk, les – pes)
- grafické znázornění
- synonyma, jak to lze říci jinak
- dvě slova – vznik třetího (tři-kola, barva-slepý)
- jazykolamy

Grafomotorika

- třukání, tečky
- kroužky – kola, švestky
- svislé čáry, déšť
- volné čarání, klubíčka
- ulita

- čáry svislé a vodorovné
- houpání
- důlky
- kružnice kolem daného středu
- spodní oblouk
- korálky
- plot
- padá sníh
- ovál kolem středu
- šikmé čáry (prší)
- horní oblouk
- horní oblouk spojený
- spirály (kouř, telefon, pták)
- vodorovné čáry
- ostré lomené čáry
- vázané klíčky
- zapisování do sítě
- využívání i detailů
- sledování cesty – bludiště

Základy matematických znalostí

- základní barvy
- pravolevá orientace – vzhledem ke své osobě
- čtení obrázků a daného úkolu vždy zleva doprava
- pojmy: nahoře x dole, velký x malý, stejný x jiný, všechno x nic
- umět rozlišit dvě vlastnosti
- třídění: dva druhy, dvě vlastnosti, dva tvary
- 1, 2, 3
- 1 o více či méně
- více, méně, stejně
- větší, menší
- krátký, dlouhý
- prostorové uspořádání: vpředu x vzadu, první x poslední, mezi x uprostřed

- znalosti počtu 1 – 5
- třídění: tři druhy, tři vlastnosti
- barevné počty – s procvičováním barev
- více než 1 – 5 (7)
- diktát – řazení předmětů podle počtu, určení shod
- patří x nepatří
- předložky: před, za, hned před, hned za
- vpravo x vlevo
- číselná řada 1 – 10
- střídání barev a tvarů
- algoritmy

Základy všeobecných znalostí

- znát své jméno a příjmení
- znát a jmenovat správně svého kamaráda (ne přezdívku), učitele
- poznat svoji značku
- orientovat se v ročním období: jaro, léto, podzim, zima, charakteristické znaky jednotlivých období
- ovoce, zelenina na naší zahrádce, vzhled, užitek
- stromy a keře, užitek a plody
- zahradní a luční květiny
- doprava, dopravní prostředky, semafor,
- lesní zvířátka
- lesní plody
- domácí zvířata a jejich mláďata
- drobný hmyz
- cizokrajná zvířata
- oblečení
- zvyky a obyčeje – Vánoce, advent, Velikonoce
- časové pojmy, orientace v čase
- předměty denní potřeby, vlastnosti, použití
- rodina, rodinné vztahy
- adresa, bydliště
- volně žijící živočichové, péče o ně

- materiály a jejich vlastnosti: papír, dřevo, sklo, kov
- protiklady
- ekologie, péče o životní prostředí
- barvy a jejich odstíny

Pohyb

- chůze: koordinovaná chůze (pohyb paží a nohou)
- chůze po zvýšené ploše, šikmé ploše
- různé druhy běhu, se změnami směru
- orientace v prostoru
- překračování překážek
- běh za vodičem
- osvojování si míčové techniky
- chůze, běh ve dvojicích
- řadový útvar s vyhýbáním
- start, reakce na signál
- skoky: na místě, snožmo vpřed, vzad, do hloubky a s odrazem
- skok přes překážku
- seskok, výskok
- lezení, v podporu dřepmo po šikmé ploše
- plazení, pod překážkou
- přelézání, prolézání, prolézání tunelu
- míčová technika: házení, koulení, vyhazování
- hod horním obloukem jednoruč i obouruč
- házení a koulení na cíl
- chytání odraženého míče, koulejícího se míče
- házení ve dvojicích
- akrobacie, změny poloh těla
- leh, klek, sed, kolébka
- stoj jednož, převaly
- kotoul ze zvýšené polohy, ze stoje
- svíčka

Pracovní a hygienické návyky

- hygiena, mytí rukou a obličeje, mytí před a po jídle
- stolování
- čistota kolem sebe, úklid svého prostředí
- oblékání, úprava zevnějšku
- péče, správné zacházení nejen o osobní věci
- ukládání věcí na místo
- práce s drobným materiálem, zacházení, neničení
- motorika, sestavování s vlastní fantazií
- navlékání
- šroubování
- práce s papírem: mačkání, trhání, vytrhávání, stříhání, lepení, skládání
- kreslení a malování
- modelování, hnětení, válení, stlačování

Témata, která jsou v tomto dokumentu zpracována, nejsou uzavřena a budou dále upravována a doplňována.